O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOBXONASI
INV. №

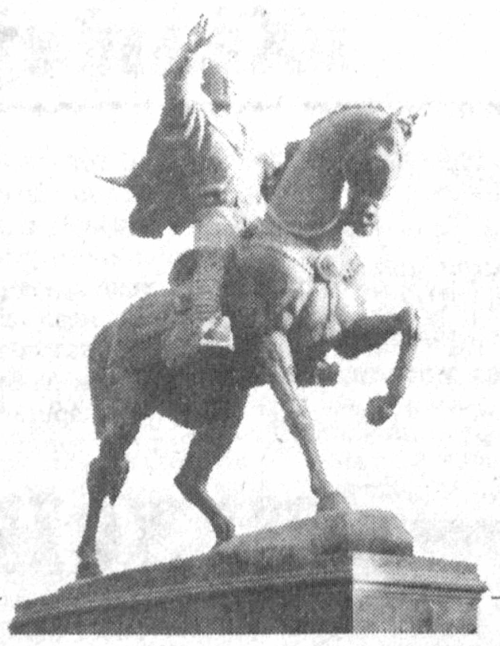

Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: xalksuzi@uzpak.uz ● 2003 йил 23 октябрь, №217 (3329) Пайшанба

ОЛИЙ МАЖЛИСДА

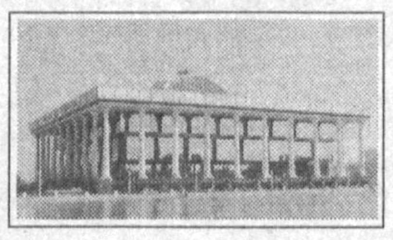

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг шу йил 6 октябрдаги йиғилишида 2003 йилнинг ноябрь-декабрь ойларида фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайлов ўтказишни ташкил этиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилиб, сайлов жараёнини оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиб бориш тавсия этилган эди.

Олий Мажлис Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси билан Матбуот ва ахборот қўмитасининг оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирокидаги йиғилиши кун тартибидан ана шу масала ўрин олди.

Матбуот ва ахборот қўмитаси раиси Ў.Ҳошимов олиб борган йиғилишда Олий Мажлис Кенгашининг "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайлов ўтказишни ташкил этиш тўғрисида"ги қарори талабларини амалга ошириш билан боғлиқ вазифалар ҳамда мазкур сайлов жараёнини оммавий ахборот воситаларида ёритиш масалалари кенг муҳокама этилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари депутатларига ўз сайлов округларида сайлов тадбирларини ташкил этишда фаол қатнашишлари, оммавий ахборот воситалари фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига ўтказиладиган сайловга тайёргарликнинг бориши ва сайловни кенг ёритишлари зарурлигига эътибор қаратилди.

Йиғилишда кейинги йилларда мамлакатимиз фуқаролик жамиятини барпо этиш йўлидан дадил илгарилаётганлиги ҳамда давлат ҳокимияти органлари ваколатларининг бир қисми фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига босқичма-босқич ўтказилиши муносабати билан мазкур сайлов кампаниясининг аҳамияти тобора ошганлиги, шунингдек, бу тадбирнинг Обод маҳалла йилида ўтиши унга янада катта масъулият билан ёндашишни талаб қилиши алоҳида қайд этилди.

(ЎзА).

КУЗ КУТИБ ТУРМАЙДИ

НАВОИЙ (ЎзА мухбири Ёрқул УМАР).

Хатирчи туманидаги "Боғчакалон" ширкат хўжалигида бўлиб ўтган йиғилиш пахта теримини жадаллаштириш ва кузги дон экиш ишларини якунлаш масалаларига бағишланди. Унда туман ҳокимлари, вилоят ташкилотлари раҳбарлари ва агросаноат мажмуи мутахассислари иштирок этди.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Жўрабеков бошқарди.

Бу йил 39 минг 400 гектар майдонда ғўза парваришлаган вилоят деҳқонлари 110 минг тонналик хирмон бунёд этиш мақсадида меҳнат қилмоқда. Далаларда мўлжалдаги ҳосил тўпланган. Шу кунга қадар Қизилтепа, Навбаҳор, Навоий тумани пахтакорлари йиллик шартнома режасининг 60-70 фоизи миқдорида пахта териб олди. Хатирчилик деҳқонлар ҳам кунлик суръатда улардан қолишмаяпти.

Пахтани ёғин-сочинга қолдирмай териб олиш, кузги дон экишни ноябрь ойи бошида тугатиш бугуннинг долзарб вазифаларидан саналади. Бироқ, таъкидланишича, Нурота, Хатирчи ва Навоий туманлари ғаллакорлари дон экиш ва униб чиққан майсаларни озиқлантиришда сусткашликка йўл қўймоқда.

Кузнинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланиш, йиғим-терим суръатини янада ошириш ва дон экишни белгиланган вақтда ниҳоясига етказиш лозимлиги таъкидланди.

Йиғилишда Навоий вилояти ҳокими Б.Рўзиев иштирок этди.

Шу сонга хабар

Буюк Британия Кураш федерацияси ташаббуси билан тўрт йилдан буён анъанавий тарзда ўтказилиб келинаётган кураш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов турнири якунланди. Уч кун давомида Лондондаги энг нуфузли "High Wycombe Judo Centre" спорт мажмуи полвонлар, меҳмонлар ва томошабинлар билан гавжум бўлди.

Ислом Каримов турнири якунланди

Англия матбуотининг ёзишича, мутасаддилар ўзбек курашининг қитъада кенг оммалаши учун ушбу турнирга британиялик курашчилардан ташқари Европанинг бошқа мамлакатлари полвонларини ҳам таклиф этишди. Мусобақада қўшни қирғизистонлик курашчиларнинг иштироки баҳсларни янада қизиқарли кечишини таъминлади. Ташкилотчиларнинг айтишича, қисқа вақт ичида турнирнинг бу қадар кенг қулоч ёйиши ўзбек кураши ихлосмандлари ҳар бир қитъада кўплаб топилишидан дарак беради.

Англия пойтахтига 17 октябрь куни жўнаб кетган ҳамюртларимиз мусобақаларни юқори савияда ўтказиб, 4 та олтин, 3 та кумуш ва 2 та бронза медалларини қўлга киритишди. 60 килограммгача бўлган вазн тоифасида гиламга чиққан полвонларимиз барча совринларни ўзлариники қилишди. Аъзам Исомов – олтин, Анвар Пиров – кумуш, Алишер Бўронов эса бронзага эга бўлдилар. 66, 73 ва 90 килограммдан ортиқ вазндаги полвонлар баҳсида Фурқат Маматов, Умид Бозоров ва Иброҳим Каримовлар шоҳсупанинг энг юқори поғонасидан жой олишди. Аёллар ўртасида кечган беллашувларда Умида Сафарова (63 кг) кумуш медаль билан тақдирланди.

Дилмурод ПАРПИЕВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

Модернизациялаш самара бермоқда

Бугунги кунда корхонани модернизациялаш, яъни унга янги технологиялар олиб келишни йўлга қўймасдан туриб, муддаога эришиш қийин. Пойтахтдаги «Юлдуз» акциядорлик жамиятида шу асосда иш юритилаётганлиги туфайли ижобий натижалар қўлга киритилмоқда. Жумладан, жорий йилнинг 9 ойи мобайнида 852 миллион 660 минг сўмлик кийим-кечак ишлаб чиқарилди. Бу ўтган йилнинг шу давридаги кўрсаткичга нисбатан анча кўпдир.

СУРАТДА: акциядорлик жамиятининг илғор тикувчиси Ҳалима Ғаниева.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

ШЎРТАНДА ТАҚДИМОТ МАРОСИМИ

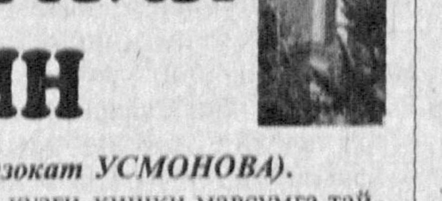

Қашқадарё вилояти табиий ва минерал ресурсларининг бойлиги билан мамлакатимиз иқтисодиётида алоҳида ўрин тутади. Бу воҳа, айниқса нефть ва газ каби қимматбаҳо хомашё заҳирасига эга. Айни вақтда вилоятда қад кўтарган ва катта ҳажмда фаолият кўрсатаётган корхоналар мамлакатимиз индустрия қудратини янги-янги босқичларга кўтармоқда.

Шўртан кам олтингугуртли газ конденсати кони иш бошлаганига қарийб йигирма йил бўлди. Мазкур кон Сирдарё ГРЭСи ва Тошкент саноат тармоғига нордон бирикмалардан тозаланмаган табиий газни узатиб беради. Йиллар ўтган сайин қатлам босимининг камайиб бориши, қолаверса, технологик тартиблар бузилишининг олдини олиш мақсадида мазкур иншоот қошида сиқувчи компрессор шохобчасини қуриш зарурати пайдо бўлди. 2000 йилда Вазирлар Маҳкамаси бу борада тегишли қарор ҳам қабул қилди.

Ҳукуматимизнинг улкан ғамхўрлиги, «Ўзбекнефтгаз» ва «Бейтман» (Исроил), «Дрессер-Ренд» (АҚШ) компанияларининг ҳамкорликдаги катта саъй-ҳаракатлари туфайли шохобча қисқа муддатда фойдаланишга топширилди. Ҳозирги пайтда бу ерда 129 та қудуқ орқали газ ва конденсат қазиб олиш амалга оширилмоқда.

Куни кеча ана шу иншоот – Шўртан сиқув компрессор шохобчасининг халқаро тақдимоти ўтказилди. Вилоят ҳокими Н. Зайниев бошқарган тақдимотда «Ўзбекнефтгазхолдинг» компанияси бош менежери Ш. Мажидов, «Бейтман» компанияси бош ижрочи директори Шуки Раз, «Дрессор – Рэнд» компанияси ижрочи вице-президенти Сэмми Антун, «Шўртан газ конлари» унитар корхонаси директори О. Муродов ва бошқалар сўзга чиқиб, янги шохобчанинг мамлакатимиз иқтисодий ҳаётида тутган ўрни ва келажаги хусусида гапирдилар.

Соҳа мутахассислари ва чет эллик ҳамкорлар оммавий ахборот воситалари билан ўтказилган брифингда журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

Халқаро тақдимот маросимида республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари К. Тўлаганов иштирок этди.

Э. БОЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚОРАҚАЛПОҚ ШОЛИКОРЛАРИНИНГ ЗАФАРИ

Айни кунларда юртимиз далаларида шоли ўрими қизғин давом этмоқда. Мамлакатимиз деҳқонлари бу йил қарийб тўқсон минг гектар майдонга шоли экkan.

Бу йил илк бор Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти шоликорлари 75,5 минг тонна шоли етказиб беради. Қорақалпоғистонлик шоликорлар мамлакатда биринчи бўлиб бу борадаги йиллик шартнома режасини бажарди.

Шоли етиштиришда катта тажриба тўплаган қорақалпоғистонлик миришкорлар қабул пунктларига 69 минг 250 тонна "қирмизи дон" етказиб берди. Келгуси йил ҳосили учун 13 минг 750 тонна сара уруғ тайёрлаб қўйилди.

(ЎзА).

ЮНИСЕФ: ижтимоий мониторинг

БОЛАЛАРГА МАҚБУЛ ДУНЁ

БМТнинг дастлабки ташкилотини биласизми? Нобель мукофотига сазовор бўлган энг нуфузли жамғармасини-чи? Бу БМТ Болалар жамғармаси (ЮНИСЕФ)дир. 54 йиллик тарихга эга бўлган ушбу халқаро ташкилот буюртмасига кўра, яқинда Марказий ва Шарқий Европа ҳамда МДҲ мамлакатларида аҳолининг ижтимоий-иқтисодий фаровонлиги тадқиқ қилинди. Ва унда Ўзбекистоннинг ижтимоий-иқтисодий соҳадаги олиб бораётган сиёсати эътироф этилди.

Хўш, бу тадқиқотдан кўзланган мақсад нима эди? У қандай аҳамиятга эга? Мухбиримизнинг ЮНИСЕФнинг мамлакатимиздаги ваколатхонаси раҳбари Бренда ВИГО билан суҳбати ана шу хусусда.

– Бренда хоним, жаҳоннинг аксарият мутахассислари ЮНИСЕФ ўз мақсади ва моҳиятига кўра, БМТнинг бошқа ташкилотларидан тубдан фарқ қилади, дея эътироф этишади. Сиз халқаро ҳамжамият ходими сифатида ушбу баҳога қандай қарайсиз?

– Биласизми, бу қиёсда сира муболаға йўқ. Нега? Чунки ЮНИСЕФ БМТнинг илк ташкилоти ҳисобланади. Мақсади эса жаҳондаги болалар ва оналарнинг ҳуқуқини ҳимоя қилиш.

Ўзингиз ўйланг: ҳозирда жаҳонда уруш кечаётган, камбағаллик ва қашшоқликда яшаётган давлатлар озми? Эҳтимол, буни Ўзбекистон сингари мамлакатда тинч-тотув, фаровонликда яшаётган фуқаролар аниқ-тиниқ тасаввур қилиши бироз қийиндир. Лекин умрида мактаб кўрмаган, маърифат нималигини билмаган, қўлига китоб ушламаган болалар оз эмас. Уларнинг кўргани – қон, жароҳат ва ёвузлик. Энди ўзингиз бундан хулоса чиқаравеpинг. Агар бутун бир мамлакат болалари йиллар давомида шу алфозда туғилса-ю, шу алфозда яшаса, эртага уларнинг келажаги нима бўлади? Бунга ким жавоб беради? Нью-Йоркдаги бош қароргоҳимиздан тортиб, жаҳоннинг 160 дан ортиқ мамлакатидаги ваколатхоналаримиздаги ходимларимизгача нафақат ушбу муаммога ойдинлик киритиш, балки шу давлатларга кўмаклашиш учун фаолият кўрсатишади. ЮНИСЕФнинг бошқа халқаро ташкилотлар фаолиятидан тубдан фарқ қилишининг сабаби ҳам ана шунда.

– Унда ЮНИСЕФнинг «2003 йил ижтимоий мониторинги» тадқиқотини ҳам ана шу мақсад йўлида қилинган муҳим иш сифатида баҳолаш мумкин экан-да?

– Тўппа-тўғри, ушбу тадқиқотни ўтказишдан мақсад Марказий ва Шарқий Европа ҳамда МДҲ мамлакатларида болалар, ёшлар, оила, оналик ва кексаларга қандай ғамхўрлик кўрсатилаётганлигини аниқлаш ҳамда истиқболдаги долзарб вазифаларни белгилаб олиш эди.

– Кечирасиз, ушбу тадқиқотни ким ўтказди?

– ЮНИСЕФ буюртмасига кўра, Флоренциядаги «Инноченти» тадқиқот марказининг юзлаб ходимлари ана шу мониторинг устида ишлаб, бу ҳақда алоҳида маъруза тайёрлашди.

(Давоми 2-бетда).

Пойтахтимизда

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

ТОШКЕНТ (ЎзА мухбири Назокат УСМОНОВА).

Тошкент шаҳар ҳокимлигида кузги-қишки мавсумга тайёргарликнинг боришига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Унда тегишли вазирлик, идора ва ташкилот раҳбарлари, туман ҳокимлари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари К.Тўлаганов бошқарган йиғилишда пойтахтимизда мавсумга тайёргарлик қизғин бораётгани, мавжуд камчиликларни тезда бартараф этиш мақсадида махсус комиссия ишлаб тургани қайд этилди. Комиссиянинг асосий фаолияти шаҳримиз маҳаллаларидаги уй-жой ширкатларига амалий кўмак беришга қаратилмоқда. Кўп қаватли уйларнинг ертўла ва томларини, қозонхона, ташқи ва ички иссиқлик тармоқларини таъмирлаш, иситиш қувурларини тозалашга алоҳида эътибор берилмоқда. Тегишли идора ва ташкилот раҳбарларига бу борадаги юмушларни 10 ноябргача якунлаш топширилди.

Йиғилишда Тошкент шаҳар ҳокими Р.Шоабдураҳмонов иштирок этди.

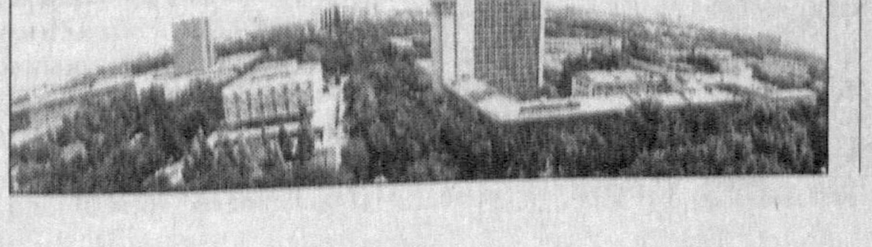

Жойлардан хабарлар

Кеча Ўзбекистон Республикаси Бадиий академияси маданият карвонсаройида Япония ҳукуматининг инсонпарварлик ёрдами дастури бўйича грант шартномаларини имзолаш маросими бўлди.

Шартнома имзоланди

Ушбу тадбир муносабати билан «Икуо Хираяма маданият карвонсаройи»га 47 та кўргазма жиҳози келтирилди. 62900 АҚШ долларини ташкил этган грант шартномаларини Бадиий академия раиси Турсунали Қўзиев ҳамда Япониянинг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Кавато Акиолар имзоладилар.

Шоира БОЙМУРОДОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Норинкапа гиламлари

Уста ҳунармандларнинг чўғдай гиламлари билан баҳслаша оладиган бу маҳсулот «Нилуфар» кўп тармоқли хусусий корхонаси чеварлари қўлида сайқал топмоқда. Қўли гул гиламдўз Жамилахон Тожибоеванинг 8 нафар шогирди янги касбни жуда тез ўзлаштирди. Эндиликда улар тўқиган гиламларга харидор сероб.

Норин туманидаги мазкур қишлоқда «Бандлик» дастури ижросига эътибор жойида. Масалан, дурадгор Тоҳиржон Абдуқодиров мебель тайёрлаш цехи очиб, беш нафар маҳалладошини иш билан таъминлади. Унинг ҳамкасби Аҳмаджон Отамирзаев ва шогирдлари қўлидан чиққан стол, стул, курси ва шифонерлар хонадонларга кўрк бағишламоқда.

Ўз мухбиримиз.

"Халқ сўзи" назоратида

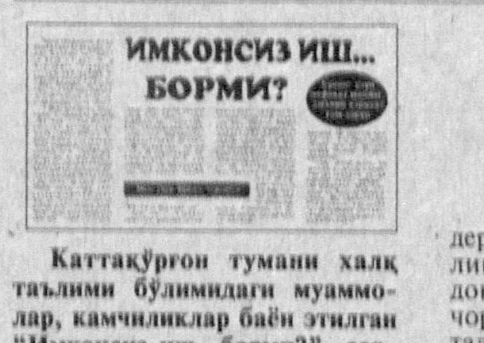
ИМКОНСИЗ ИШ... БОРМИ?

Қаловини топса...

Каттақўрғон тумани халқ таълими бўлимидаги муаммолар, камчиликлар баён этилган "Имконсиз иш...борми?" сарлавҳали мақола (2003 йил 29 июль) газетамизда эълон қилингач, Самарқанд вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи М.БОБОЁРОВ имзоси билан қуйидаги мазмунда жавоб хати олдик:

Мақолада келтирилган 1-мактабнинг барча синф хоналари ва дераза ойналари янгиланиб, таъмирдан чиқарилган. Вилоят ҳокимлиги томонидан ажратилган минг дона шифернинг қолган 300 донасини ҳам шу йилнинг октябрь ойи охирига қадар ўрнатиш чоралари белгиланган. Мактаб атрофи тозаланиб, дарахтлар буталанган, оқланган.

3-мактабда эса таъмирлаш ишлари якунланган. Мактабнинг томини ёпиш учун зарур бўлган шифер ва ёғоч билан таъминлашни вилоят ҳокимлиги ўз зиммасига олган.

Шу билан бирга, мақолада "Пахтабанк"нинг Пайшанба бўлими туман ўқитувчиларидан 425 миллион 512 минг сўм қарздор эканлиги, меҳнат таътили пуллари ўз вақтида берилмаётганлиги қайд этилган эди. Шу йилнинг август ойида ишчи-хизматчиларнинг меҳнат таътили, нафақа пуллари тўланган.

Бугуннинг гапи

Тил – ҳар қандай миллатнинг ўзлигини англатувчи энг асосий омил. Тил ва халқ бамисоли тан ва жон кабидир. Ватан ҳимоя қилингани мисоли тил ҳам доим муҳофаза этилмоғи даркор. Зеро, Мустақиллигимиз учун курашдаги дастлабки энг катта ютуғимиз ўзбек тилига давлат мақомини беришдан бошланган.

Тилимиз олдидаги масъулият

Мана, мазкур сана ўн тўрт йилдан буён республикамизда кенг жамоатчилик иштирокида нишонланмоқда. Зеро, бунга осонликча эришилган эмас. Тил байрами кунлари республика "Маънавият ва маърифат" марказида ўзбек тилини тадқиқ этишнинг долзарб масалалари, оммавий ахборот воситалари тилининг таъсирчанлигини оширишнинг эътиборли жиҳатлари муҳокама қилинди.

– Тил – миллатнинг энг муҳим белгиси, – деди анжуманни очар экан, марказ раҳбари Қуддус Аъзамов. – Шу боис ҳам тилимиз давлат мақомини олгач, динимиз, урф-одатларимиз, қадриятларимизни тиклаш борасидаги саъй-ҳаракатлар амалга ошди. Мустақилликдан сўнггина давлат сиёсатини юритиш расман ўзбек тилида олиб борила бошланди. Давлат тилининг мақоми эндиликда барча соҳаларда тобора юксалиб бормоқда. Шундай бўлса-да, бу борада қилинажак ишларимиз кўп.

– Фикримча, – мавзуни давом эттирди Ўзбекистон Фанлар академияси Тил ва адабиёт институтининг бош илмий ходими, академик Азим Ҳожиев, – таълим тизимида, хусусан, дарсликлар яратишда, аввало, унинг тилига эътибор бериш керак. Тилимиз жуда нозик бўлиши билан бирга, содда ҳам. Унинг қоида, меъёрларини, асл табиатини яхши билмаслик дарсликларни анча мураккаблаштириб юборади. Дарслик яратишда биринчи галда талабалар уни қандай тушунишлари, қабул қилиши тўғрисида қайғурмоқ лозим. Ана шунда таълим сифатининг ошишига ҳам анча ҳисса қўшган бўламиз.

Ҳозирда кўпчилик газета-журналлар, айниқса, хусусий радиоканаллар тили жуда ғализ эканлигини Ўзбекистон миллий китоб палатаси директори З. Исомиддинов таъкидлади. У сўзлашув услубини халқ кўпроқ оммавий ахборот воситалари орқали ўзлаштираётгани туфайли журналистлар бу масалага ўта масъулият билан қарашлари шартлигини айтиб ўтди.

Анжуманда тилимиз таъсирчанлигини ошириш бўйича яна кўплаб фикрлар билдирилди. Истардикки, тилга бўлган эътибор ҳурматга ва бу ҳурмат муҳаббатга айланса, миллат қадди жаҳон узра тобора бўй кўрсатаверади.

Рустам ЁРЛАҚАБОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

(Давоми. Боши 1-бетда).

БОЛАЛАРГА МАҚБУЛ ДУНЁ

— «Инночетни» тадқиқот маркази ҳақида кенгроқ ахборот бера оласизми?

— Албатта. Марказ БМТ Болалар жамғармаси (ЮНИСЕФ)нинг илмий-тадқиқот имкониятини мустаҳкамлаш ва унинг бутун дунё болалари манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича фаолиятини қўллаб-қувватлаш мақсадида 1988 йил Флоренция (Италия)да ташкил этилган. «Инночети» маркази ЮНИСЕФнинг ҳозирги фаолиятини ўрганиш ҳамда келажак йўналишини белгилаб беришга кўмаклашади. Унинг асосий мақсади халқаро ҳамжамиятга болалар ҳуқуқлари билан боғлиқ масалаларни кенгроқ тушунтириш, шунингдек, саноати ривожланган ва ривожланаётган мамлакатларда болалар ҳуқуқлари тўғрисидаги Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Конвенциясини тўлиқ амалга оширишда кўмаклашишдир.

Ҳозирги кунда марказ кенг кўламдаги турли-туман фикрлар билдирилган ўз чиқишлари орқали болалар ҳуқуқлари масалалари бўйича халқаро муҳокама ривожига ўз ҳиссасини қўшмоқда. У шу боис айрим масалалар юзасидан ЮНИСЕФнинг сиёсий қарашлари акс этмаган мақолаларни ҳам чоп этиши мумкин. Марказ мазкур мақолаларни болалар ҳуқуқлари масалалари бўйича баҳс-мунозараларни янада рағбатлантириш, муаммолар ечимига жавоб топиш мақсадида чоп этмоқда.

Бундан ташқари, у ўз фаолиятининг айрим йўналишларида Флоренциядаги «Инночети» институти билан ҳамкорлик қилади. Марказни молиялаштириш асосан Италия ҳукумати томонидан, молиявий ёрдам эса ЮНИСЕФ миллий қўмитасига кирувчи бошқа ҳукумат, халқаро муассислар ва хусусий манбалар кўмагида амалга оширилади.

— Сиз ушбу тадқиқотдан кўзланган мақсадга эришилди, деб ўйлайсизми?

— Хабарингиз бўлса, БМТнинг ўтган йил май ойида жаҳон болаларининг аҳволига бағишлаб ўтказилган махсус сессиясида давлатлар, жумладан, ижтимоий-иқтисодий фаровонлиги тадқиқ этилган 27 мамлакат ҳам «болалар яшаши учун мақбул дунё» қуриш мақсадида улкан, аммо амалга ошириш мумкин бўлган режаларни бажариш мажбуриятини олган эди. Биласизми, бугунги кунда ана шу 27 давлат ҳудудида 100 миллион нафардан ортиқ бола истиқомат қилади. Модомики, шундай экан, бугун улар ўз мамлакатларида қандай яшаяпти? Ҳукумат «болалар яшаши учун мақбул дунё» қуриш борасида олган мажбуриятларини қай даражада бажараяпти? «Инночети» маркази ходимлари ўз тадқиқотларида масаланинг ана шу жиҳатларига эътибор қаратишди. Бироқ тадқиқот натижалари бир қатор мамлакатларда болалар ўлими расмий статистикада кўрсатилганидан бирмунча юқори эканлигини кўрсатди. Энг ачинарлиси, туғилиш ва ўлим даражасини аниқлаш усуллари халқаро амалиёт меъёрларига жавоб бермайди. Ҳолбуки, болалар ўлимини камайтиришга эришиш — бу нафақат ушбу минтақа, балки бутун Ер юзи учун кечиктириб бўлмайдиган устувор вазифа саналади.

Ўтказилган мониторинг биринчи галда дунё давлатлари Болалар ҳуқуқлари тўғрисидаги Конвенцияни оғишмай ва самарали амалга оширишларини, фарзандларимиз истаган ва улар талаб қилишга ҳақли бўлган осуда, тинч ва фаровон ҳаётни яратишлари шарт эканлигини яна бир бор кўрсатди.

Шуниси қувончлики, тадқиқот натижалари Ўзбекистонда аниқ мақсадга йўналтирилган иқтисодий ислоҳотлар ўтказилаётганини намойиш қилди. Бу билан мамлакатингиз «Ислоҳот — ислоҳот учун эмас, ислоҳот — инсон учун» деган инсонпарвар тамойил асосида сиёсат юритаётганлигини далиллади.

Айтиш жоизки, «Инночети» ижтимоий мониторинги маърузасида яна бошқа бир қатор муҳим маълумотлар ва таҳлилий материаллар жамланган. Жумладан, унда Марказий ва Шарқий Европа ҳамда МДҲ мамлакатларидаги ижтимоий, сиёсий йўналишлар, амалий ҳаракатлар ҳам баён этилган. ЮНИСЕФ ходимлари ушбу тадқиқотни жаҳондаги давлатларни «болалар яшаши учун мақбул дунё» яратиш борасида ўзига хос восита бўлади, деб умид қилади.

— Демак, ЮНИСЕФнинг «2003 йил ижтимоий мониторинги» тадқиқотида қайд этилган рақамлар барча мамлакатлар учун энг холис баҳо бўлди, дейиш мумкин.

— Шак-шубҳасиз. Чунки рақамлар ҳақиқатни холис ифодалайди. Бундан ташқари, ўтказилган мониторинг сиёсати қачонки эзгулик йўлини танласа, инсонпарварлик туйғулари билан суғорилса, у умуминсоний қадриятга айланишини ҳам исбот қилди. Ўзбекистон йўли бунинг ёрқин мисолидир.

Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Суд-ҳуқуқ ислоҳоти

Маълумки, эркинлик ва қадр-қимматни таъминлаш борасида одам боласи ҳали демократиядан яхшироғини ўйлаб топмаган. Шу маънода, мамлакатимиз мустақилликнинг илк кунлариданоқ фуқаролик-демократик жамият қуриш йўлини танлагани бежиз эмас.

Мақсад — шахсни қайта тарбиялаш

Конституциямизда тарихимизда илк бор давлат тизими учга бўлинишини ва унда суд ҳокимияти мустақил эканлиги қайд этилди. Бу демократик тараққиёт йўлидаги катта қадам эди. Умуман олганда эса, мустақил суд тизимини яратиш фуқаролар ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг энг мақбул, ишончли йўли ҳисобланади. Бир сўз билан айтганда, суд адолат мезонларини таъминлашда беқиёс рол ўйновчи демократик институтдир. Ушбу институт зиммасига шўро давридагидек жазоловчи орган эмас, инсон манфаатини ҳимояловчи органга айланиш вазифаси юклатилди. Таъкидланганидек, «Суд жазоловчи органдан оддий одамларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилувчи органга айланиб, ҳақиқатан ҳам, мустақил бўлиб қолиши лозим» эди. Яъни, фуқаролар судга ўз ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоялаш учун ишончли идора сифатида келишлари, ундан нажот ва ҳимоя топишлари зарур. Бу фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг энг муҳим хусусиятларидан биридир.

Олий Мажлиснинг иккинчи чақириқ тўққизинчи сессиясида Юртбошимиз қонунларни такомиллаштириш ва суд-ҳуқуқ соҳасида бошланган ислоҳотларни жадал давом эттириш хусусида сўз юритиб, судлар мустақиллигини таъминлашга, судьялар мавқеини янада кўтариш лозимлигига алоҳида тўхталдилар. Эндиликда суд-ҳуқуқ ислоҳотларини чуқурлаштиришга қаратилган дастур ишлаб чиқилиб, унда белгиланган вазифаларни амалга ошириш йўлида жадал иш олиб борилаётир.

Бинобарин, «Судлар тўғрисида»ги Қонуннинг янги таҳрири, Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасидаги судлар фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори, судларнинг ихтисослашуви, «Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Қонуннинг қабул қилинганлиги сўнгги икки йилда амалга оширилган ислоҳотлар нечоғли кенг кўламли эканлигини кўрсатади. Шу ўринда улардан фақат иккитасигагина бироз тўхталиб ўтсак.

Судлар ихтисослашмасдан олдин фуқаролик, жиноий ва маъмурий ишларни битта судья кўриб, ҳал этиши лозим бўларди. Бу ишларнинг сифатли ва қисқа муддатда кўрилишига таъсир кўрсатмасдан қолмасди. Устига устак, фуқаролик ишлари бўйича мутахассис судьялар бармоқ билан санарли даражада эди. Шу боис бундай турдаги ишлар йиллаб ечимини топмай, сансалорликка солинар ва фуқароларнинг ҳақли эътироз ҳамда норозиликларига сабабчи бўларди. 2001 йилнинг 1 январидан эътиборан судларнинг ихтисослашгани, фуқаролик ишларни кўрадиган алоҳида судлар ташкил қилингани, бундан ташқари, апелляция, кассация институтлари жорий этилгани бундай салбий ҳолатларга барҳам берганини бугун кўриб-билиб турибмиз.

2001 йил 18 октябрдан амалга киритилган жазоларни либераллаштиришга доир қонунига келсак, у инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишга ҳамда шахсни жазолаш эмас, тарбиялашга қаратилганлиги билан ўта аҳамиятлидир. Ушбу Қонун яратган имконият боис унчалик оғир бўлмаган аксарият жиноятлар ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятлар тоифасига киритилди. Суд-ҳуқуқ ислоҳотининг муҳим босқичи — либераллаштириш натижасида Жиноят кодексидаги ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятлар жами 460 жиноят таркибидан 86 тасини ташкил этган бўлса, энди уларга яна 110 турдаги унча оғир бўлмаган жиноятлар ҳам киритилди. Ниҳоят, Жиноят кодексидаги жиноятлар таркибининг қарийб ярми ижтимоий хавф туғдирмайдиган жиноятлар тоифасига ўтказилди.

Мазкур Қонун берган яна бир имконият — ярашилганлиги муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод қилиш институтининг амалиётда кенг қўлланилаётганини ҳам алоҳида эслатиб ўтмоқ жоиз. Халқимизнинг асрий анъаналари ва ота-боболаримиз удумларига ҳамоҳанг бу институт жамиятимизда демократик жараёнлар тобора фаоллашиб бораётганлигидан далолатдир. Унинг мақсади ва инсонпарварлик моҳияти жиноят ёки ҳуқуқбузарликка қўл урган шахсни жазолашга эмас, балки тарбиялашга қаратилганлигидадир.

Ота-боболаримиз доимо кечиримли бўлиш, кек сақламаслик, бировдан ўч олишни кўнгилга тугмасликни уқтириб келишган. Халқимизнинг энг гўзал одатларидан бири ҳам шу — кечиримлиликдир. Албатта, билиб-билмай, илк марта жиноятга қўл урган шахс айбига иқрор бўлиб кечирим сўраса, унга кўмак бериш, айбини ювиш учун шароит яратиш ўзига хос инсоний фазилат ҳисобланади. Ярашиш институти халқимиз менталитетига хос ана шу олижаноб хусусиятни ўзида яққол ифода этади. Унга кўра, илк бор унча оғир бўлмаган жиноят содир этган (бу 26 жазо турини ўз ичига олади), қилмишидан пушаймон бўлган, етказилган зарарни тўлаган ва жабрланувчи билан муросага келган айбланувчиларга нисбатан ярашув битими қўлланиши мумкин. Бир сўз билан айтганда, бу институтнинг қўлланилиши жиноятларнинг камайишида ҳамда шахсни қайта тарбиялашда беқиёс аҳамиятга моликдир.

Албатта, суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислоҳотлар ўз моҳиятига кўра инсон қадр-қимматини оширишга қаратилган ва узлуксиз давом этадиган жараёндир. Президентимизнинг жорий йил 27 сентябрдаги «Биринчи марта озодликдан маҳрум этишга судланган шахсларнинг жазо ўташ шароитларини либераллаштириш тўғрисида»ги Фармони ҳам ана шу бағрикенглик ва инсонпарварлик тамойилининг узвий давомидир.

Зеро, Бош Қонунимиз бўлмиш Ўзбекистон Республикаси Конституциясида инсоннинг қадр-қиммати олий қадрият эканлиги белгилаб қўйилгандир.

Ўткир ХОНКЕЛДИЕВ,
фуқаролик ишлари бўйича Қашқадарё вилояти судининг раиси.

«Қаҳрамон»нинг баҳодирлари

«Қаҳрамон» ширкат хўжалиги пахтакорлари пахта тайёрлаш бўйича шартномавий режани Оққўрғон туманида биринчи бўлиб бажардилар. Қабул пунктларига 1900 тоннадан зиёд қимматбаҳо саноат хомашёси топширилди.

— Оилавий пудратчилар бу йилги мавсумнинг ҳақиқий баҳодирлари бўлди, — дейди ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Саидкамол Баҳромов. — Мавжуд 38 та оилавий пудратнинг 25 тадан кўпроғи шартнома режасини ошириб бажаргани бунинг далилидир. Айниқса, Баҳромжон Алибоев, Омон Тожиев, Ғайрат Хонимқулов ва Зокир Ғазотов каби пудратчилар ўзларининг нималарга қодирлигини амалда исботладилар. Бу кичик жамоаларда ҳосилдорлик 30-34 центнерга етди.

Ширкатчилар яна 300 тонна «оқ олтин» саранжомлаш ниятида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

СУРАТДА: илғор пудратчи Баҳромжон Алибоев пешқадам теримчиар Дилноза Умарова, Зайнаб Донаева ва Зоида Асқарова билан суҳбатлашмоқда.

Ҳусанбой АВВАЛОВ олган сурат.

СУРЪАТ ПАСАЙМАСИН!

БУХОРО (ЎзА мухбири Илҳом САФАР).

Вилоят ҳокимлигида қишлоқ хўжалигига дахлдор идора ва ташкилотлар раҳбарлари, туман ҳокимлари иштирокида пахта йиғим-теримининг боришига бағишланган йиғилиш бўлди. Уни Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Жўрабеков бошқарди.

Вилоятда пахта йиғимтерими авжида. Шартнома режасини бажарган ширкат ва фермер хўжаликлари сони кун сайин ортиб бормоқда. Олот, Коғон, Вобкент, Ғиждувон ва Пешку туманлари деҳқонлари тез орада маррани забт этади. Бироқ Қоровулбозор ва Шофиркон туманларида мавжуд имкониятлардан тўғри фойдаланилмаяпти.

Йиғилишда октябрда об-ҳаво қулай келаётганидан фойдаланиб, вилоят бўйича йиллик шартнома режасини ойнинг охиригача бажариш лозимлиги таъкидланди. Бунинг учун барча имкониятни ишга солиш даркор.

Йиғилишда Бухоро вилояти ҳокими С.Ҳусенов иштирок этди.

Наманганда «Конституция — бахтимиз пойдевори» мавзусидаги кўрик-танловнинг вилоят босқичи ниҳоясига етди. Унинг иштирокчилари Ўзбекистон Конституцияси бўйича билим ва тафаккурларини синовдан ўтказишди.

Конституция билимдонлари

Бунда Учқўрғон туманидаги 43-мактаб ўқувчиси Шоҳсанам Чўлпонованинг иншоси ва Наманган туманидаги 25-мактаб ўқувчиси Гулҳаё Сайфиддинованинг баёни энг яхши ёзилган, дея баҳоланди. Тўрақўрғондаги 8-мактаб ўқувчиси Ойбек Жакбаровнинг Асосий Қонунимиз ҳақидаги рангтавир асари эса, шу йўналишдаги энг мазмунли иш сифатида эътироф этилди.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Геологлар анжумани

Ўзбекистон пойтахтида геологларнинг йирик халқаро анжумани бошланди. Республикамиз Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси ва Ўзбекистон Геологлар миллий қўмитаси шафелигида "Рудали конлар ва геология-қидирув ишлари самарадорлигини ошириш муаммолари" мавзуида халқаро илмий-амалий конференция ўтказилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси раиси Н.Аҳмедов ўз маърузасида геология ва мамлакат минерал-хомашё базасини ривожлантириш муаммоларига тўхталди. Ҳозирга кунгача 2900 та кон ва фойдали қазилмаларнинг истиқболли белгилари, 100 га яқин турдаги минерал хомашё аниқланган, шулардан 65 таси саноат ва қишлоқ хўжалигида ишлатилмоқда.

Буюк Британиялик геолог олим Реймар Селтманн мазкур анжуман аҳамияти ҳақида гапирар экан, Ўзбекистон улкан минерал-хомашё салоҳиятига эга эканлигини таъкидлади. Республиканинг табиий бойликлари унинг иқтисодиётини ривожлантириш, хорижий шериклар билан ўзаро манфаатли ҳамкорликни йўлга қўйиш учун давлат томонидан тўғри ва оқилона ишлатилмоқда.

Мазкур анжуманнинг ўзига хос томони шундаки, геология фанининг турли жиҳатлари, минерал ресурсларни қазиб олиш, ўрганиш ва фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик масалалари муҳокама этиладиган мажлислардан ташқари, далага экскурсиялар ташкил этилади. Даставвал бутун дунёга машҳур Мурунтов олтин кони ва ундан сўнг мис ва олтин қазиб олинадиган Қалмақир конига бориш режалаштирилган. Қатнашчилар мамлакатимиз ер ости бойликларининг кенг кўламлилиги ва улардан самарали фойдаланилаётганлигига гувоҳ бўлади. Конференция ўтказилаётган Халқаро бизнес-марказда ташкил этилган кўргазма ҳам уларнинг таассуротларини бойитади. "Ўзэкспомарказ" Ўзбекистоннинг минерал хомашёларни қазиб олиш ва ўзлаштириш соҳасидаги ютуқлари ҳақида ҳикоя қилувчи хилма-хил материалларни тайёрлади.

В. НИКОЛАЕВ,
ЎзА мухбири.

ПАСТДАРҒОМ «АТА»СИ

Бу туманда АТАни билмайдиганлар йўқ ҳисоби. Кимдан сўрасангиз, у ҳақида илиқ сўзлар айтади.

— Фермер degани шундай бўлса-да, — дейишди, масалан, «Мевали» маҳалласи оқсоқоллари. — АТА чўл шароитида, Шароф Рашидов номли ширкат хўжалиги ҳудудида фермер хўжалиги ташкил этган. Ер, иқлим шароити оғир жойда ишлашнинг ўзи бўлмайди. Айниқса, сув танқислиги азоб беради. Аммо у қийинчиликлардан чўчимайди. Хирмон-хирмон пахта, ғалла етиштираяпти, азамат. Чорваси ҳам йил сайин кўпайиб бораяпти.

Оқсоқоллар таърифлаган АТАни излаб Пастдарғомнинг Нуробод билан туташ ҳудудига бордик.

Шудгорлаб қўйилган ғалла майдонларидан ўтгач, каттагина замонавий молхона олдидан чиқдик. Сал наридаги яйловда эса бир сурув қўй ўтлаб юрарди.

Айтгандай, АТАнинг маъноси Абдиев Тоҳир Абдиевич экан. Тоҳир ака 1998 йилда ташкил этган фермер хўжалигини шундай номлабди.

— Ўз маблағим ҳисобига 8 бош қорамол сотиб олишдан фермерликни бошлаганман, — дейди Тоҳир ака. — Хўжалик томонидан ажратиб берилган 25 гектар ерга чигит, ғалла, беда экдим. Олинган фойда ҳисобидан ҳар йили чорва молларини кўпайтира бордим. Ҳозир 65 бош қорамолим, 60 бошга яқин қўй ва 400 донадан ортиқ паррандам бор. 2 та биям эса тўртта бўлди.

АТА номи билан танилган фермер Тоҳир Абдиев ишнинг кўзини биладиганлардан. Ёши олтмишдан ошган бўлса-да, қирчиллама йигитлардек серғайрат. Пахтачилик, ғаллачилик, чорвачилик — ҳамма-ҳаммасига бирдек эътибор қаратади. Ўтган йили ғалланинг ўзидан 2 миллион 200 минг сўм, пахтадан 1 миллион 200 минг сўмдан ортиқ соф фойда олди.

— Ҳалемай, ана шу соф фойда миқдори кескин ошади, — дея кўкка бўй чўзган теракларга нигоҳини қаратади фермер хўжалиги раҳбари. — Улар 45 минг тупдан ортиқ. Экканимизга 5 йилдан ошди. Яна бир неча йилдан сўнг бу ниҳолларнинг ҳам «меваси»дан баҳраманд бўлишимиз аниқ. Келаси йилнинг ўзида қишлоқда болалар боғчаси қуришни режалаштирганмиз. Бунинг учун бошқа қурилиш материаллари каби тахта ва ёғоч ҳам керак. Шундай вазиятда тераклар асқотади-да.

Тоҳир аканинг хайрли ишларидан бири қишлоқдаги катта қабристонни ободонлаштиргани, унинг атрофига 350 минг тупдан ортиқ манзарали дарахт ниҳоллари ўтқазгани. Ва яна ўз ишчиларидан тўртта оилага алоҳида уй-жой қуриб бергани. Бундан ташқари, фермер ҳар йили Наврўз ва Мустақиллик байрамларида бир неча маҳалла аҳлини тўкин дастурхон атрофига тўплашни одат тусига киритган. Кейинги икки йилда эса у 13 та кам таъминланган оилага биттадан соғин сигир совға қилди.

АТА келгусида қуёнчилик ва асаларичиликни ҳам йўлга қўйиш ниятида. Негаки, у бу тармоқлардан ҳам яхшигина даромад келишини яхши билади. Қолаверса, бунинг учун фермада етарли имкониятлар бор.

Хуллас, «АТА» фермер хўжалиги раҳбарининг режалари катта. Уларнинг амалга ошиши эса фақат меҳнатга, ишбилармонликка боғлиқ эканлигини Тоҳир ака кўнгилдан чуқур ҳис этади ва у шу ниятда ғайрат билан ишламоқда.

Абдурасул САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТДА: фермер Тоҳир Абдиев ва ишчи Неъмат Давиров.

Рустам ҲАЙИТОВ олган сурат.

Ислоҳот ва самара

Данғара — Фарғона вилоятининг дарвозаси. Тошкентдан водийга келувчи Камчиқ довонидан ошиб азим Сирдарёдан ўтгач, бу туман ҳудудларига қадам қўяди. Ва туманга ташриф буюрган меҳмонлар, шу ерда азал-азалдан истиқомат қилаётган одамлар Халқ банки эмблемаси туширилган сумкаларни ортган велосипедчиларни тез-тез кузатадилар. Улар мазкур банк томонидан аҳолидан коммунал тўловларни ундиришга жалб қилинган йўриқчилардир. Бугунги кунда Мулкобод, Қумқияли, Найманча, Оқжар сингари ўндан зиёд қишлоқларда фаолият кўрсатаётган йўриқчилар эса аллақачон маҳаллаларнинг «ўз кишиси»га айланишган.

Халқ банки: ҲАМКОРЛИК

— Мен туманимиз марказидаги маҳаллада коммунал тўловлар йиғиш билан шуғулланаман, — дейди «Маҳалла» хайрия жамғармаси йўриқчиси Маҳаммадали Ҳусанов. — Коммунал тўловларни йиғиш, биласиз, анча мураккаб иш. Бировнинг хонадонига юз истиҳола билан кириб борасиз. Қишлоқнинг энг чеккасига анча йўл босиб келиб, ишингиз битмаса, дилингиз хуфтон бўлади. Шуни ҳисобга олиб, Халқ банки менга янги замонавий велосипел совға қилди. Энди уни миниб, бу қишлоқдан у қишлоққа, маҳалланинг у четидан бу четига чарчамай, бир зумда етиб бораяпман. Агар пиёда юриб, тўловларни йиғганимизда борми, нари борса ўн-ўн бешта хонадонга кириб чиқишга улгурардик. Велосипед олганимиздан буён эса иш унумимиз деярли уч баравар ортди. Бошқача айтганда, ойига 1 миллион 400 минг сўм ўрнига 3 миллион 200 минг сўм Халқ банкига топширилмоқда. Бу маблағларнинг асосий қисми яна ўша маҳаллалардаги нафақахўрларга, кўп болали оналарга тарқатилаяпти.

Маълумки, қишлоқда яшовчиларнинг кўпчилиги турмуш ташвишлари, кундалик иш билан банд бўлиб, ҳар доим ҳам банк муассасасига коммунал хизматларини тўлашга имкон топа олмайди. Бу мушкулни осон қилиш учун тумандаги 13 та маҳаллага тўловларни йиғувчи агент-йўриқчилар жалб этилди, Халқ банки томонидан туман «Маҳалла» хайрия жамғармасига лизинг асосида ажратилган 1 миллион 200 минг сўм кредитга эса 13 та велосипед сотиб олинди. Бу янгилик, юқорида айтганимиздек, ўз самарасини бераяпти. Ушбу хайрли ишни бошлаб берган Данғара тумани «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси Кимёхон Имомалиевани вилоят ҳокимлиги «Матиз» енгил машинаси билан тақдирлади.

— Мен Данғара туманининг «Қияли» фуқаролар йиғинига қарашли Олтиўртоқ қишлоғида яшайман, — дейди кўп болали онахон Лочиной Мақсудова. — 9 минг 500 сўм болалар нафақаси оламан. Илгари, тўғриси, уй-рўзғор юмушларидан ортмасдан, керакли тўловларни ўз вақтида тўлай олмасдик. Ҳозир эса белгиланган муддатда йўриқчилар келиб, ойига 4-5 минг сўмлик коммунал тўловларни йиғиб кетишаяпти. Бу маблағ деярли ўша куниёқ икки баравар кўпайиб, болалар нафақаси сифатида хонадонимизга қайтиб келмоқда. Шу тариқа биз ҳам коммунал тўловлардан қутуляпмиз, ҳам нафақани ўз вақтида олаяпмиз.

Айни кунларда республика давлат тижорат Халқ банкининг Фарғона минтақавий бўлими таркибида 238 та шохобча иш юритмоқда. Улар асосан вилоятдаги 974 та маҳаллага хизмат кўрсатяпти. Бунда ана шу жамоалар «Давлат тижорат Халқ банкини 2001-2005 йилларда ривожлантириш дастури» талабларидан келиб чиққан ҳолда иш юритмоқдалар. Маҳалладаги хонадонлар,

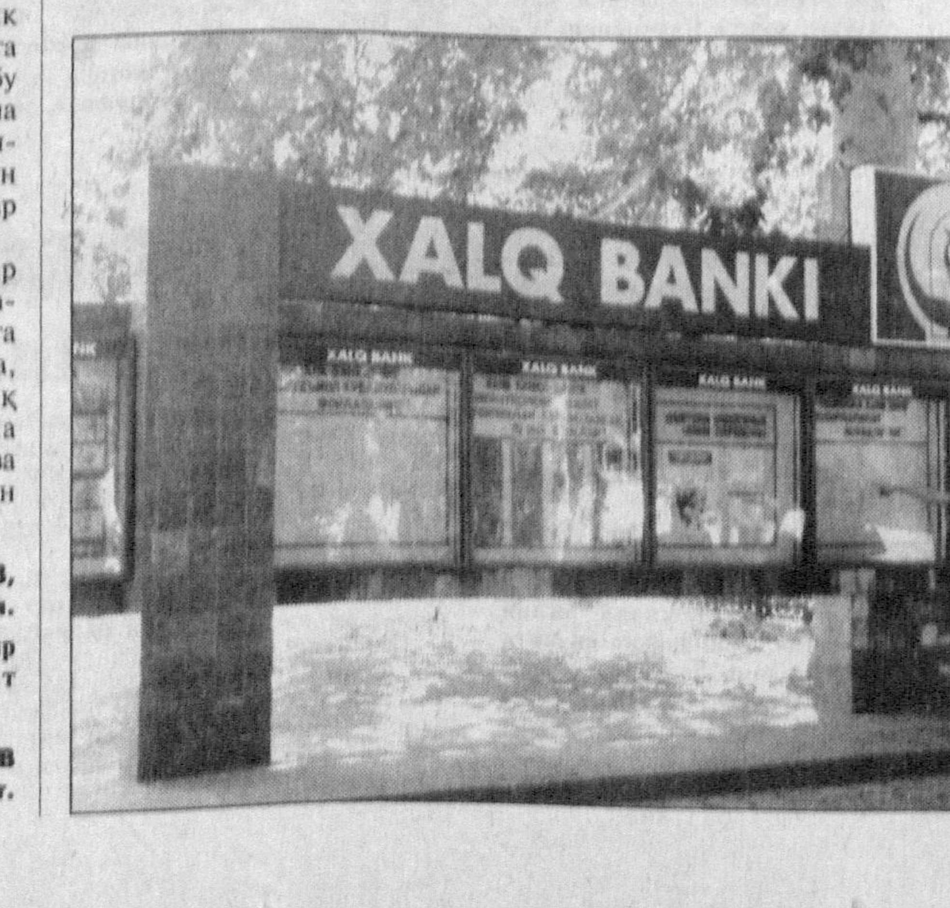

Шарқ мумтоз шеъриятининг ёрқин юлдузлаҳиридан бири Яминиддин Абулҳасан Амир Хусрав Деҳлавий таваллудига 750 йил тўлди.

«ҲИНД СЕҲРГАРИ»НИНГ ДУНЁВИЙ ШУҲРАТИ

Ҳазрат Алишер Навоий бу улуғ зотни "ҳинд сеҳргари" деб таърифлаган эди. Бу, албатта, бежиз эмас. Етти асрдан ортиқроқ вақтдан буён шоирнинг теран фалсафий мушоҳадаларга бой достонлари, ғазаллари, турли жанрлардаги таъсирчан асарлари қўлдан-қўлга, тилдан-тилга ўтиб келади. У Ҳиндистонда форс тилидаги шеъриятни юксак даражага кўтариш билан бирга, ҳинд, урду, араб тилларида ҳам ижод қилган. Бугун унинг асарлари Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига кирган давлатлар, Эрон, Туркия, Афғонистон, Покистон ва Ҳиндистонда севиб мутолаа қилинади, ижоди ўнлаб тадқиқотларга асос бўлган.

Давлатшоҳ Самарқандий "Тазкират уш-шуаро" асарида ёзишича, шоирнинг отаси Амир Сайфиддин Маҳмуд асли Қашқадарё воҳасида, Кеш ва Насаф атрофларида яшаган Лочин уруғидан бўлган. У Чингизхон ҳужуми арафасида Мовароуннаҳрдан қочиб, Ҳиндистонга борган ва Деҳлида ўрнашиб қолган. Бунга сабаб Ҳиндистон шимолида вужудга келган мусулмон давлати ва унинг туркий ҳукмдори Шамсиддин Элтутмиш(1211-1236) эди. У ўз давлатини мустаҳкамлаш учун жанговар руҳдаги туркий элатлар вакилларини ўз давлатига таклиф этар, уларга катта имтиёзлар берарди. Тарихчиларнинг ёзишича, Деҳли султонлиги саркардаларининг катта қисми Ўрта Осиё халқлари вакилларидан бўлган. Амир Сайфиддин ҳам юксак ҳарбий рутба билан сарой аёнлари қаторига қўшилади. Бу ерда обрўли оилалардан бирининг Давлатноз исмли қизига уйланади. Уларнинг илк фарзанди Яминиддин Хусрав эди.

Бўлажак шоир саройга яқин муҳитда тарбияланди, диний ва дунёвий илмларни пухта ўрганди. Шеърий қобилияти жуда эрта намоён бўлди. Ўша давр анъанасига кўра, давлат тили бўлган форс тилида ижод қилди. 7-8 ёшларидан бошлаб катталарни лол қолдирадиган даражада пухта шеърлар ёза бошлади. Бу ҳақда шундай ривоятни ёзиб қолдирганлар: бир куни устози меҳмонлар ҳузурида Хусравнинг истеъдодини таърифлаб қолади. Улар ёш ижодкорни синаб кўрмоқчи бўладилар. Унга маъно жиҳатидан бир-биридан узоқ бўлган "соч", "уруғ", "ўқ", "қовун" сўзларини бериб, шу сўзлар иштирокида бадеҳа тарзида, яъни тезкорлик билан шеър битишни сўрайдилар. Қисқа вақтдан сўнг ёш шоир шундай тўртликни ўқийди:

Санамнинг қоп-қора
сочида бу он
Юз анбар уруғи
топибдир макон.
Дили ўқдек
тўғри дея ўйлама,
Қовун каби тиши
ичида ниҳон.

(муаллиф таржимаси)

Ўтирганлар ҳайрат бармоқларини тишлаб қоладилар.

Аммо замона нотинч эди. Мўғулларнинг устма-уст ҳамлалари давом этарди. Ана шундай урушларнинг бирида шоирнинг отаси Сайфиддин Маҳмуд ҳалок бўлади. Эндигина саккиз ёшга кирган Яминиддин ва укалари Иззиддин Алишоҳ ҳамда Ҳисомиддин Аҳмад етим бўлиб қоладилар. Кейинчалик шоир бу воқеани хотирлаб, шундай аламли мисралар битади:

Сайф аз сарам бирафту
дили ман ду ним монд,
Дарёи ман равон шуду
дурри ятим монд.

Маъноси: Сайф (икки маънода: отасининг исми ва қилич) бошимдан ўтди-ю, дилим икки бўлак бўлиб қолди, дарём оқиб кетди-ю, етим дурлар қолди.

Яминиддин Хусрав онаси ва она томондан бобоси Имодулмулк тарбиясида вояга етди. Улар бор имкониятларини ишга солиб, унинг ўқиши учун шароит яратдилар. Яминиддин мактаб ва мадрасаларда таълим олиб, адабиёт, тарих, ҳарбий санъат ҳақидаги китобларни мутолаа қилди, шеър ёзди, мусиқани ўрганди, ҳуснихат ёзишни машқ қилди. 20 ёшларида таниқли шоир бўлиб етишди. Дастлаб Султоний, сўнгра Деҳлавий тахаллуслари билан ижод қилди.

Шоирнинг шуҳрати ҳукмдорлар қулоғига ҳам етиб борди ва Мўлтон ҳокими Кишлухон саройига ишга таклиф этилди. Кейинроқ Деҳли султони Ғиёсиддин Балбан (1265-1287) саройида хизмат қилди. 1281 йили мазкур султоннинг Мўлтонга ҳоким қилиб тайинланган ўғли Муҳаммад Султон уни ўз яқинлари сафида бу

Боқий мерос

шаҳарга олиб кетади. Аммо 1285 йили бўлиб ўтган мўғуллар билан жангда Муҳаммад Султон ҳалок бўлади. Хусрав ва дўсти, шоир Ҳасан Деҳлавийлар душман қўлига асир тушадилар. Узоқ қийинчиликлар ва азоб-уқубатлардан сўнг эсон-омон яна ўз уйларига қайтадилар. Шоирнинг қуйидаги сатрлари ўша даврда яратилган:

Таассуфми ё бало
бул осмондин келадур,
Бул қиёмат ёки офат
ҳар томондин келадур—
Елга учган барги гулдек
тарқамиш дўстлар бу кун,
Баргрезлик шеваси ул
бўстондин келадур.
Халқ кўз ёши жуда кўп
оқди тўрт ёққа бу кун,
Мисли беш дарё бўлибон
Мўлтондин келадур —

(Ш. ШОМУҲАМЕДОВ таржимаси)

Орадан бироз муддат ўтгач, Деҳли султони Муизуддин Кайқубод Хусравни яна саройга таклиф этади. У амирлик рутбасида ўттиз йилга яқин хизмат қилади. Бу даврда уч сулолага мансуб 7 султон ҳузурида бўлади. У ўз асарларини бу султонларга бағишлаган бўлса-да, уларни кўр-кўрона мадҳ этмайди, балки халқнинг оғир аҳволини рўй-рост айтади, зулм ва зўравонликни қоралайди, адолат ва инсоний фазилатларни улуғлайди.

Амир Хусрав ёшлик йилларидаёқ тасаввуфга қизиқиб, Ҳиндистонда машҳур бўлган Чиштия оқимига қўшилади. Унинг пири – асли Бухородан бўлган Низомиддин Авлиё Ҳиндистоннинг етук машойихларидан бири, даврининг алломаси ва файласуфи эди.

Тасаввуф ва шеърият борасидаги изланишлари, мутолаалари беиз кетмади. У ўз даврининг машҳур форсийзабон шоирларидан бирига айланди. Унинг довруғи Эрон ва Туронга ҳам ёйилди. Шайх Озарийнинг "Жавоҳир ул-асрор" ("Сирлар дурдонаси") китобида айтилишича, шайх Муслиҳиддин Саъдий Шерозий умрининг охирида Амир Хусрав билан кўришиш ва суҳбатлашиш мақсадида Форсдан Ҳиндистонга келган экан. Ўз навбатида Амир Хусрав ҳам Саъдий Шерозийни юксак даражада ҳурмат қилган.

Хусрав Деҳлавий ижодий мероси кейинги асрларда ҳам кўплаб шоирлар учун юксак маҳорат мезони бўлиб қолди. Ҳофиз Шерозий унга назиралар ёзди. Ўзбекистон Фанлар академияси Шарқшунослик институти қўлёзмалар жамғармасида Деҳлавийнинг "Панж ганж" мажмуасига кирган достонларининг Ҳофиз Шерозий қўли билан кўчирилган нусхаси мавжуд. Жомий ва Навоий ҳам ўзларининг бир қанча асарларини Деҳлавий достонлари, қасидаларига жавоб тарзида ёзганлар.

Амир Хусрав Деҳлавий бой адабий мерос қолдирган. "Хамса" таркибига кирган 5 достон, ғазаллар, қасидалар, насрий асарлар, мусиқа илмга оид асарлар шулар жумласидан. Шоҳрух султоннинг ўғли, адабиёт ва санъат ҳомийси Мирзо Бойсунқур шоирнинг асарларини жамлаш борасида кўп саъй-ҳаракатлар қилган. Ўшанда 120 минг байтдан зиёдроқ шеърлари тўпланган. Аммо кейинчалик яна кўп асарлари топилган. Амир Хусравнинг ўзи рисолаларидан бирида ўз асарларини 500 минг байтдан камроқ, 400 минг байтдан ортиқроқ деб ёзган экан.

Умрининг охирида Амир Хусрав ўз лирик шеърларини 4 қисмга бўлиб, ҳар қисмни алоҳида ном билан атаган. Булар - "Туҳфат ус-сиғар" ("Ёшлик туҳфаси"), "Васат ул-ҳаёт" ("Умр ўртаси"), "Ғуррат ул-камол" ("Камолотнинг бошланиши"), "Бақия ан-нақия" ("Поклик қолдиғи").

Булардан ташқари, шоирнинг "Қирон ас-саъдайн" ("Икки саодатли юлдузнинг туташиши"), "Дувалроний ва Хизрхон", "Нўҳ сипеҳр" ("Тўққиз қават осмон"), "Маноқиби Ҳинд ва тарихи Деҳли" каби йирик асарлари, "Баҳр ул-аброр" ("Сахийлар денгизи"), "Миръот ус-сафо" ("Поклик ойнаси"), "Анис ул-қулуб" (Қалблар улфати") сингари қасидалари ўз вақтида катта шуҳрат топган.

Амир Хусрав 1325 йили вафот этган ва пири Низомиддин Авлиёнинг Деҳли шаҳридаги мақбараси ёнига дафн этилган.

Ўзбекистонда Амир Хусрав Деҳлавий меросини ўрганиш бўйича йирик илмий мактаб шаклланган. Унга профессор Ш.Шомуҳамедов асос солган эди. Ҳозиргача Ўзбекистонда Хусрав Деҳлавий ижоди бўйича 3 докторлик ва 9 номзодлик иши ҳимоя қилинди, ўндан ортиқ китоб, элликдан ортиқ мақолалар чоп этилди. Шоир достонларининг илмий-танқидий матнлари тайёрланди, ғазаллари, ҳикматли байтларини китобхонлар ўзбек тилида ўқиш имконига эга бўлдилар.

Биз буюк бобокалонимизнинг ўлмас мероси билан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Унинг асарларини кўпроқ таржима ва тарғиб қилиш, бу улкан хазинадан кенгроқ баҳраманд бўлиш бизнинг бурчимиздир.

Носир МУҲАММАД.

Амир Хусрав ДЕҲЛАВИЙ

Бўлмади хуррам

Жаҳонда токи бордир шул жаҳон, дил бўлмади хуррам,
Магар умрида асло хуррамилик кўрмаган олам.
Ғамим ҳаддан ошиб-тошди-ю, дил ҳам кетди жойидан,
Хуш ул кунларки, дил жойида эрди, йўқ эди ҳеч ғам.
Агарчи ишқ эли аслидадирлар бесару сомон,
Бироқ якбора бундай бўлмас эрди ҳоли баттар ҳам.
Дегайлар: ғам кишига ҳамдам-у, бир дам эмиш шодлик,
Ўшал бир дамни ҳам учратмадим умримда мен бир дам.
Фалак дилларни гар шод айлаган бўлса, унинг аксин —
Дилим кўрди-ю, то ўлгунча ҳаргиз бўлмади хуррам.
Табиб дўконига мажруҳ дилимни мен олиб бордим,
Очиб сандиқчасин кўрди, қарангки, йўқ экан малҳам.
Дедимки: дил ғамин тўксам-да, эркин бир нафас олсам,
Кезиб оламни, аммо топмадим дил сиррига маҳрам...
Қўлингдан келганича Хусраво, дилни иморат қил,
Жаҳон ичра кишига сув ва лойли уй эмас маҳкам.

Эй, дил, ғам ема

Бас қил ғамингни, э кўнгил, жонон етиб келмоқдадур,
Чанқоқ учун оби ҳаёт, эй жон, етиб келмоқдадур.
Эй, хастаси ҳижронининг, дилни бўшатма дардидан,
Ҳозир табибинг йўлдадир, дармон етиб келмоқдадур...
Эй, кўз ёшим, гавҳарларинг тўпла сочишга бошидан,
Вайрона қишлоғинг томон султон етиб келмоқдадур.
Парвонадек куймоқ учун кўз шаъмига тезроқ борай,
Ҳижрон тунида шуъласи сўзон етиб келмоқдадур,
Йўлга жигарнинг қонидан ёқут бисотин ёйайин,
Сарви хиромону юзи бўстон етиб келмоқдадур.
Ул жонки тарк этган эди, жонон фироқида уйин,
Они умид-ла келтиринг, ул жони етиб келмоқдадур.
Дердим: ўзимга айрилиқ бўлса шу хилда, сийнага —
Турли балоларнинг ўқи чандон етиб келмоқдадур.
Хусравга мужда берди бахт, айди насибангдир улуғ,
Ҳеч ғам ема, хурсанд бўл, жонон етиб келмоқдадур.

МЕВАЛАРИ

мижозлар билан ишлаш бу дастурнинг устувор йўналишларидан биридир. Шу мақсадда вилоятдаги «Сайқал» фирмаси билан 100 дона велосипед етказиб бериш бўйича шартнома тузилди. Велосипедлар биринчи навбатда Қўқон шаҳри, Тошлоқ, Фурқат, Фарғона туманларининг йўриқчиларига топширилади.

Вилоят Халқ банкининг туман ва шаҳарлардаги 21 та филиалида бошқа йўналишларда амалга оширилаётган ишлар ҳам мақтовга лойиқ. Хусусан, улар банк хизматини замонавий талаблар даражасига етказиш, мижозлар билан ишлаш маданиятини юксалтириш борасида изланишлар олиб бориб, тадбиркорлар, айниқса, маҳаллий хомашёдан маҳсулот етиштирувчи ишбилармонларни кредитлар билан таъминлашнинг энг мақбул ва қулай йўлларини топмоқдалар. Омонатнинг янги-янги турларини жорий қилмоқдалар. Фарғоналиклар орасида машҳур бўлган «Тўёна», «Талаба» сингари кредит турлари қаторига яқиндан бошаб «Маҳалламфахрим менинг», «Яхшилик ниҳоли», «Орзу», «Мукофот», «Хазина» каби омонатлар қўшилгани фикримизнинг тасдиғидир. Оқибатда мижозлар сони 443 мингтага етиб, улар томонидан банкка салкам 2,5 миллиард сўм маблағ қўйилди. Шу йилнинг 9 ойи мобайнида эса Халқ банки филиаллари 1,5 миллиард сўмдан зиёд коммунал хизматлар учун тўловларни қабул қилиб олди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан деярли бир ярим баравар кўпдир.

Халқ банки фақат омонатларни жалб этиш, коммунал тўловларни ўз вақтида қабул қилиш билан шуғулланиб қолмасдан, балки қишлоқлардаги бошқа ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ечишга ҳам ўз ҳиссасини қўшмоқда. Бунда туманлардаги фермер хўжаликлари билан ўзаро манфаатли шартномалар имзолангани муҳим аҳамият касб этаяпти. Ана шу шартномалар асосида ҳозиргача 200 га яқин фермер хўжаликларига 275 миллион сўм миқдорида кредитлар ажратилди. Бу ҳол вилоятда ғалладан энг юқори ҳосил йиғиштириб олишда муҳим омил бўлди.

Бундан ташқари, Халқ банкининг йўриқчилари жойларда нақд пулсиз муомалаларни йўлга қўйиш борасида ҳам тушунтириш ишларини олиб боришяпти. Шу ўринда бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз. Вилоятда «Ишончкарт» жамғарма тизими жорий этилган бўлиб, банк томонидан бериладиган махсус электрон пластик карточкалар турли хил хизматлар, коммунал тўловларни нақд пулсиз, жаҳон андозалари даражасида амалга ошириш имконини бераётир. Ҳозирча вилоят марказида пластик карточкалар орқали банк амалиётчиларини, нақд пулсиз муомалаларни рўёбга чиқарувчи 30 та терминал ишлаб турган бўлса, тез орада бундай имкониятлардан энг олис қишлоқлардаги мижозлар ҳам бемалол фойдалана оладилар.

Шу билан бирга, яқин кунларда Фарғона шаҳрининг шундоқ биқинида фойдаланишга топшириладиган «Жаҳон бозори» ва барча деҳқон бозорларида ҳам Халқ банкининг тўловларни пластик карточкалар орқали амалга оширадиган шохобчалари иш бошлайди. Бунинг учун банк вилоят деҳқон бозорлари уюшмасига 150 миллион сўм миқдорида кредит ажратди. Бу маблағларга терминаллар харид қилингач, деҳқонлар бозорда сотган маҳсулотидан тушган маблағни шу ердаги терминалга топшириб, бехавотир қишлоғига боргандан кейин пластик карточка орқали уни Халқ банкининг шохобчасидан ҳеч қандай тўсиқларсиз олишлари кундалик воқеага айланади.

Дунёдаги ривожланган мамлакатларда асосан нақд пулсиз муомала қилиш таомилга кирганидан хабардорсиз. Бу иш ҳам эртаиндин банк ходимларининг оддий юмуши бўлиб қолади. Чунки бугунги кунда Халқ банки Американинг машҳур «Вестерн Юнион» компанияси билан самарали ҳамкорлик қилаяпти. Бу ҳамкорлик ўз навбатида дунёдаги 185 та мамлакат билан бепул муомалаларни йўлга қўйиш имконини беради.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

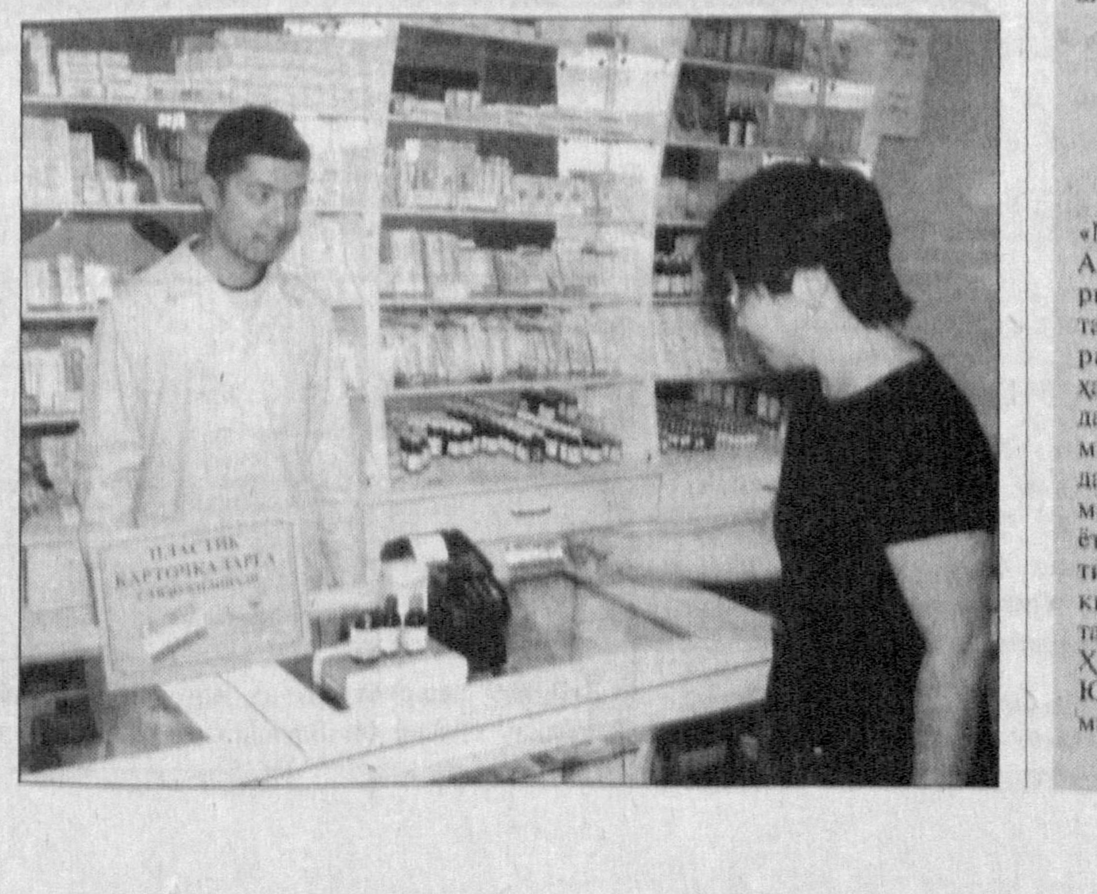

ХАЛҚАРО САЙЁҲЛИК ЯРМАРКАСИ БОШЛАНДИ

ТОШКЕНТ (ЎзА мухбири Н. Ўлжабоев).

Истиқлол йилларида юртимиз кўплаб соҳаларда улкан ютуқларга эришди. Булар орасида, айниқса, сайёҳлик соҳасини ривожлантириш йўлида амалга оширилаётган ишлар алоҳида эътиборга лойиқ. Пойтахтимиздаги "Ўзэкспомарказ"да TITF-2003 9-Тошкент халқаро сайёҳлик ярмаркасининг очилиши бунинг ёрқин тасдиғидир.

Буюк Британиянинг ITE Group Plc халқаро кўргазма компанияси ҳамда унинг Ўзбекистон ва Марказий Осиёдаги ҳамкори Itesa-Osiyo компанияси томонидан уюштирилган мазкур ярмарка "Ўзбектуризм" миллий компанияси ҳамда Жаҳон сайёҳлик ташкилотининг бевосита кўмагида ташкил этилди.

Уч кунга мўлжалланган халқаро ярмарка иштирокчилари мамлакатимиз меҳмонхоналари ҳамда биз билан ҳамкорлик қилаётган авиакомпаниялар фаолияти билан ҳам яқиндан танишиш имконига эга бўлади.

Ҳомийлар ҳиммати

Пахтаобод шаҳрининг «Мустақиллик» маҳалласи Америка Қўшма Штатларининг халқаро ЮСАИД ташкилоти мададидан баҳраманд бўлган эди. Бу ҳаракат туфайли маҳаллада тоза ичимлик суви таъминоти яхшиланди. Яқинда бу ерда 4 чақиримлик марказий йўлга асфальт ётқизилди. Умумий қиймати 72 миллион сўмни ташкил этган бу хайрли ишда тадбиркорлардан Юсуфжон Ҳакимов, Шаҳобиддин Юнусовларининг ҳам хизматлари салмоқли бўлди.

О.ШОДМОНАЛИЕВ.

Ахборотнинг тартиб рақами — 01

Қайта ташкил этилаётган корхона — ***«Янгийўл ёғ-мой» ОАЖ.***
Манзили: ***Тошкент вилояти, Янгийўл шаҳри, «Самарқанд» кўчаси, 352-уй.***
Қайтадан ташкил этиш усули — ***қайтадан қуриш, хорижий инвестицияли корхона мақомини олиш.***
«Янгийўл ёғ-мой» ОАЖ акциядорларининг 2003 йил 10 октябрдаги умумий йиғилиши баёни.
Кредиторлар талабларини қабул қилиш тартиби ва муддати — ***30 кун.***

Ахборотнинг тартиб рақами — 09

Умумий йиғилиш тури — ***навбатдан ташқари умумий йиғилиш.***
Умумий йиғилиш ўтказиш шакли — ***акциядорлар иштирокида ўтказиш.***
Умумий йиғилиш ўтказилган сана — ***2003 йил 10 октябрь.***
Умумий йиғилиш ўтказилган манзил: ***Тошкент вилояти, Янгийўл шаҳри, «Самарқанд» кўчаси, 352-уй.***
Умумий йиғилиш кворуми — ***86,83%.***

Овозга қўйилган масалалар:

1. Хорижий инвестицияли корхона мақомини олиш ва фирма номини ўзгартириш ҳақида.
2. Жамиятнинг бошқарув ва назорат органлари фаолиятларини йўлга қўйиш бўйича жамиятнинг янги таҳрирдаги низоми ва ички қоидаларини қабул қилиш.
3. Ижроия органини қайта сайлаш.
4. Кузатув Кенгаши аъзоларини қайта сайлаш.
5. Тафтиш комиссияси аъзоларини қайта сайлаш.
6. Корхонанинг мақомини ва фирма номи ўзгарганлиги сабабли жамиятнинг эмиссия проспектидаги ўзгаришларни тасдиқлаш ҳақида.

Овоз бериш натижалари

Биринчи масала бўйича

Хорижий инвестицияли корхона мақомини олиш ва фирма номини ўзгартириш ҳақида: «розилар» — 99,15%, «қаршилар» — 0,39%, «бетарафлар» — 0,01%.

Масала тасдиқланди.

Иккинчи масала бўйича

Жамиятнинг бошқарув ва назорат органлари фаолиятларини йўлга қўйиш бўйича жамиятнинг янги таҳрирдаги низоми ва ички қоидаларини қабул қилиш:
«розилар» — 98,72%, «қаршилар» — 0,21%, «бетарафлар» — 0,6%.

Жамиятнинг бошқарув ва назорат органлари фаолиятларини йўлга қўйиш бўйича жамиятнинг янги таҳрирдаги низоми ва ички қоидалари тасдиқланди.

Учинчи масала бўйича

Ижроия органига Э.Б.Ибрагимов сайланди:
«розилар» — 98,9%, «қаршилар» — 0,11%, «бетарафлар» — 0,06%.

Тўртинчи масала бўйича

Жамият Кузатув Кенгашига қуйидагилар сайланди:

Кадиров О.А. — 10,00% ни ташкил қилган 8.298.636 дона акция;

Муҳитдинов У.Д. — 10,02% ни ташкил қилган 8.320.308 дона акция;

Бакиев В. — 9,94% ни ташкил қилган 8.249.591 дона акция;

Амзаев Б.Л. — 9,99% ни ташкил қилган 8.291.640 дона акция;

Шомуратов С.М. — 9,93% ни ташкил қилган 8.239.725 дона акция;

Муҳитдинов Д.Д. — 9,98% ни ташкил қилган 8.285.906 дона акция;

Джураев В.Х. — 11,61% ни ташкил қилган 9.633.749 дона акция;

Мирзатуллаев Ф.Р. — 10,85% ни ташкил қилган 9.008.111 дона акция;

Раджабов М.А. — 12,15% ни ташкил қилган 10.083.855 дона акция.

Бешинчи масала бўйича

Жамият тафтиш комиссиясига қуйидагилар сайланди:

1. *Бабаханов Я.Б. — «розилар» — 94,96% ни ташкил қилган 8757034 дона акция, «қаршилар» — 2,25% ни ташкил қилган 207821 дона акция; «бетарафлар» — 0,2% ни ташкил қилган 18472 дона акция.*
2. *Терехина Р.П. — «розилар» — 63,25% ни ташкил қилган 5832491 дона акция, «қаршилар» — 5,41% ни ташкил қилган 408818 дона акция «бетарафлар» — 0,18% ни ташкил қилган 16857 дона акция.*
3. *Дусматова М.К. — «розилар» — 98,61% ни ташкил қилган 9084202 дона акция, «қаршилар» — 0,05% ташкил қилган 4314 дона акция, «бетарафлар» — йўқ.*

Олтинчи масала бўйича

Корхонанинг мақомини ва фирма номи ўзгарганлиги сабабли жамиятнинг эмиссия проспектидаги ўзгаришларни тасдиқлаш ҳақида:
«розилар» — 97,24%,«қаршилар» — 0,15%,«бетарафлар» — 0,59%.

Масала тасдиқланди.

Ахборотнинг тартиб рақами — 10

«Янгийўл ёғ-мой» ОАЖ акциядорларининг 2003 йил 10 октябрдаги йиллик умумий йиғилиши қарорига асосан, Кузатув Кенгаши ва тафтиш комиссияси таркиби қайта сайланди.

Кузатув кенгашининг барча аъзолари рўйхати

Т/р	Фамилияси, исми-шарифи	Ижроия органи	Сайланган санаси
1.	Кадиров О.А.	Кузатув Кенгаши аъзоси	10.10.2003 й.
2.	Муҳитдинов У.Д.	Кузатув Кенгаши аъзоси	10.10.2003 й.
3.	Бакиев В.	Кузатув Кенгаши аъзоси	10.10.2003 й.
4.	Амзаев Б.Л.	Кузатув Кенгаши аъзоси	10.10.2003 й.
5.	Шомуратов С.М.	Кузатув Кенгаши аъзоси	10.10.2003 й.
6.	Муҳитдинов Д.Д.	Кузатув Кенгаши аъзоси	10.10.2003 й.
7.	Джураев В.Х.	Кузатув Кенгаши аъзоси	10.10.2003 й.
8.	Мирзатуллаев Ф.Р.	Кузатув Кенгаши аъзоси	10.10.2003 й.
9.	Раджабов М.А.	Кузатув Кенгаши аъзоси	10.10.2003 й.

Тафтиш комиссиясининг барча аъзолари рўйхати

Т/р	Фамилияси, исми-шарифи	Ижроия органи	Сайланган санаси
1.	Бабаханов Я.Б.	тафтиш комиссияси аъзоси	10.10.2003 й.
2.	Терехина Р.П.	тафтиш комиссияси аъзоси	10.10.2003 й.
3.	Дусматова Ж.К.	тафтиш комиссияси аъзоси	10.10.2003 й.

Акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорига асосан, Ибрагимов Э.Б. директор этиб сайланди.

Жамият Кузатув Кенгаши.

ХАЛҚ БАНКИ – СИЗНИНГ ОИЛАНГИЗ БАНКИ !
BANK

«ХАЛҚ СЎЗИ»га ЭЪЛОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9.00 дан 18.00 гача
136-09-25
132-16-63
242-хона

Қадрият

Беш аср давомида ўз бўй-бастини кўз-кўз қилиб турган иморатлар камдан-кам. Қизилтепа туманининг Вангозе қишлоғидаги «Тош Мачит» ёдгорлиги йиллар оша эврилишларга дош берган қадимий обидалардан.

Боқий уйғоқ қадамжо

— Бу йирик мажмуани мамлакатимиздагина эмас, балки Марказий Осиё давлатлари ҳудудида ҳам ягона дейишга етарлича асос бор, — дейди таъмирлаш ишларида иштирок этган республика «Ўзтаъмиршунослик» ҳиссадорлик жамияти лойиҳачилар гуруҳи раҳбари Ремзи Баширов. — Ҳатто араб мамлакатларида ҳам шунга ўхшаш ноёб меъморий мажмуани учратмаганман. Одатда қадимий биноларнинг устунлари тик қурилади. Бунинг устунлари пирамида шаклида бўлиб, асос қисми тепада. Мустаҳкамлиги шундан. Ташқи деворларининг қалинлиги эса бир метрча келади. Қаранг, асосий девор тик кўринса-да, ички девор юқоридан пастга кенгайиб, қиялана бораверади. Ота-боболаримиз шунақа мўъжиза лойиҳалар асосида иморат тиклашган-а!

Яқинда ана шу тарихий мачит ва унинг биқинидаги баландлиги 30 метрча келадиган минора қайта таъмирдан чиқарилди. Қадамжога иккинчи умр бағишланди. Асосий ишлар ҳашар йўли билан бажарилди. Мураккаб жараёнларни Бухоро илмий-ишлаб чиқариш-таъмирлаш устахонасининг таниқли устаси Аҳмаджон Боймуродов етакчилигидаги қурувчилар уддалашди. Қўшни вилоятлардан ёрдамга келган бунёдкорларнинг маҳоратлари туфайли эса кошинкор безаклар кўз очиб, асл ҳолатига қайтди.

Аждодларимизнинг бой маданий меросидан сўзлаб турган ёдгорлик атрофи кенгайтирилиб, ажойиб хиёбон барпо этилди. Эндиликда у халқимизнинг маънавий мулкига айланди, нақшиндор эшиклари зиёратчилар учун доимо очиқ.

Абдуваҳоб ПИРМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Терма жамоамиз «Хитой-2004»га тайёрми?

Ҳадемай, мамлакатимиз катта футбол иштиёқи билан яшай бошлайди. Даставвал ўсмир ва ёшларимиз 2004 йилги Осиё чемпионати саралаш ўйинларида иштирок этишади.

Виктор Борисов шогирдлари олдида эса ёшлар ўртасида жаҳон чемпионатидек масъулиятли беллашувлар турибди. Аввало, футболимизнинг савияси, нуфузи миллий терма жамоага қараб белгиланади. Айни вақтда Равшан Ҳайдаров бошчилигидаги миллий терма жамоаси Хитойда ўтадиган 13-Осиё кубоги саралаш баҳсларига қизғин ҳозирлик кўрмоқда. Вакилларимиз билан бир гуруҳдан Таиланд, Тожикистон ва Гонконг каби Осиё футболида ўзига хос ўрин тутадиган жамоалар жой олишган.

Хўш, футболчиларимизнинг саралаш баҳсларидаги имкониятлари қандай? Келинг, ҳозир ушбу савол атрофида фикр юритайлик. Аввало, «Терма жамоа ўзагини ички чемпионатимизда тўп сураётган футболчилар ташкил этгани маъқулми ёки легионерлар?» деган саволга жавоб топишга уриниб кўрамиз.

Ҳозир легионерларимиз иштирок этаётган географик ҳудуд анча кенгайган. Россия, Украина, Молдова, Латвия, Италия, Қозоғистон, шунингдек, Осиёнинг бир қатор давлатлари шулар жумласидан. Аммо легионерларнинг барчаси ҳам терма жамоага мос келаверадими? Масалан, Жаъфар Ирисметов 12-миллий чемпионатимизнинг 1-даврасида «Пахтакор» таркибидан жой ололмади. Ҳозир эса у Украина олий лигасида қатнашаётган «Кривбасс» жамоасининг етакчи футболчисига айланган. Шундай экан, легионерларни ҳам «элакдан ўтказиш» керак.

Сўнгги вақтларда терма жамоадан жой олиши эҳтимолга яқин бир қатор легионерларимиз ўз клублари заҳира ўриндиғида қолиб кетяпти. Мамлакатимиздаги энг яхши ўнг қанот ҳимоячиси Николай Ширшов Россия юқори лигасининг жорий мавсумини асосан заҳира ўриндиғида ўтказяпти. Лекин шу ҳолатда ҳам у ички чемпионатимиздаги футболчилардан кучли экани Латвия терма жамоаси билан бўлган ўртоқлик учрашувида яққол намоён бўлди. Андрей Фёдоров, Бахтиёр Ашурматовларнинг ҳам кўп вақти заҳира ўриндиғида ўтиб кетмоқда. Аммо ички чемпионатимизда уларнинг ўрнини босишга қодир футболчини кўрмаяпмиз. Оддий мисол, Александр Гейнрих ўтган йили мамлакатимизнинг «Энг яхши футболчиси» деб топилганди. Афсуски, бизнинг «Пеле» Россия вице-чемпиони ЦСКА таркибида шу пайтга қадар атиги учта ўйин ўтказди. Унда ҳам заҳирадан майдонга тушди. Чемпионатимизнинг энг яхши ҳимоячисига айланган Бахтиёр Ашурматовга эса Россия юқори лигасининг сўнгги ўринларидан бирида бораётган «Торпедо-Металлург» сафидан ҳам жой топилмади.

Шу ўринда бош мураббий Р.Ҳайдаровни қийнаётган бир муаммога тўхталиб ўтиш лозим. Бу Максим Шацких, Владимир Маминов ва Олег Пашинин каби моҳир футболчиларимизнинг саралаш баҳсларида қатнаша олмаслик эҳтимолининг кучлилигидир. Сабаби — «Динамо» (Киев) ҳам, «Локомотив» (Москва) ҳам Европа чемпионлар лигасида курашни давом эттирмоқда. Вакилларимиз саралаш баҳсларида қатнашаётган бир пайтда чемпионлар лигаси ўйинлари қизғин паллага киради. Бу вақтда терма жамоамиз раҳбарлари Алексей Михайличенко («Динамо»К бош мураббийи) ва Юрий Сёмин («Локомотив»)лардан юқоридаги футболчиларга рухсат ола билишармикан? Уларсиз бизга қийин бўлиши муқаррар. Чунки гуруҳдаги асосий рақибимиз Таиландни 1994 йил Хиросимада ўтган 12-Осиё ўйинларидан буён мағлуб эта олмаяпмиз. Ҳатто чемпионимиз «Пахтакор» жамоаси Таиланд бронза медали соҳиби «Бек Теро»га Осиё чемпионлар лигасида бас кела олмади. Демак, рақибларимиз анойилардан эмас. Агар Равшан Ҳайдаров шогирдлари саралаш ўйинларига жиддий ҳозирлик кўришмаса, «Хитой-2004»ни ҳам «ЖЧ-2002» сингари томошабинлар қаторида кузатишимиз мумкин. Буни ишқибозлар хоҳлашмайди. Футболчиларимиз-чи?..

Отабек ЭШМАМАТОВ,
спорт шарҳловчиси.

TRAST TA'MINOT — ТОВАР СЕРТИФИЦИРОВАН

реализует со склада в Ташкенте

КАРБИД КАЛЬЦИЯ (пр-ва Казахстана) Фракции ⌀ 25÷80

по ЦЕНЕ **700** сум/кг

Оптовым покупателям предоставляются СКИДКИ

ФОСФОХИМ закрытое акционерное общество — AZMOL

СМАЗКИ ТОВАР СЕРТИФИЦИРОВАН (пр-ва России, Украины)

- Смазка 1-13
- Литол-24
- Фиол-1
- Графит. жир.
- ШРУС-4
- Фиол-2
- Технологич.СВ-1
- ЖРО
- Солидол Ж
- Прессолидол Ж
- ЛЗ- ЦНИИ
- ИП-1 л/з
- Графит. Термост. «ГТШ»
- Графит. электропров. ж/д. «КЖ»
- Графит. для горяч. пресс. «ТСГ-7»
- Циатим-201, 202, 203, 205, 208, 221.

Упаковка: 1л.; 25л.; 200л.

Т.: 133-56-11, 133-55-61. Ф.: 133-89-09, 133-89-15.

7984/2075

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси қошидаги Олий бизнес мактабининг

КОРПОРАТИВ БОШҚАРУВ МАРКАЗИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 4 июлдаги 304-сонли қарорига мувофиқ:

- хўжалик жамиятларининг раҳбар ходимлари, бошқарувчи компаниялар ходимлари, давлатнинг ишончли вакиллари ва ишончли бошқарувчиларини 176 соатли дастур бўйича ўқитишга;
- акциядорларни, кузатув кенгашлари ва тафтиш комиссиялари аъзоларини 88 соатли дастур бўйича ўқитиш ва малакасини оширишга;
- хусусийлаштириш, қимматли қоғозлар бозори, монополияга қарши тартибга солиш соҳасида ва бошқа иқтисодий тузилмаларда ишловчи мутахассисларни 88 соатли дастур бўйича касб даражасини оширишга;

корпоратив бошқарув, молиявий таҳлил ва ҳисобот, молиявий ва стратегик менежмент, маркетинг йўналишлари бўйича **қабул қилади.**

Манзилимиз: Тошкент ш., Пушкин к., 59-уй, 3-қават.
Тел.: 137-45-32, 137-18-87. Факс: 137-45-21.
E-mail: HamidulinM@rambler.ru
Web site: http://www.dssp.uz/hsb_eng.htm

D·AMPS GSM UZDUNROBITA first cellular

ЎЗБЕКИСТОНДА ЭНГ ЯНГИ ВА ЭНГ КЕНГ GSM ТАРМОҒИ

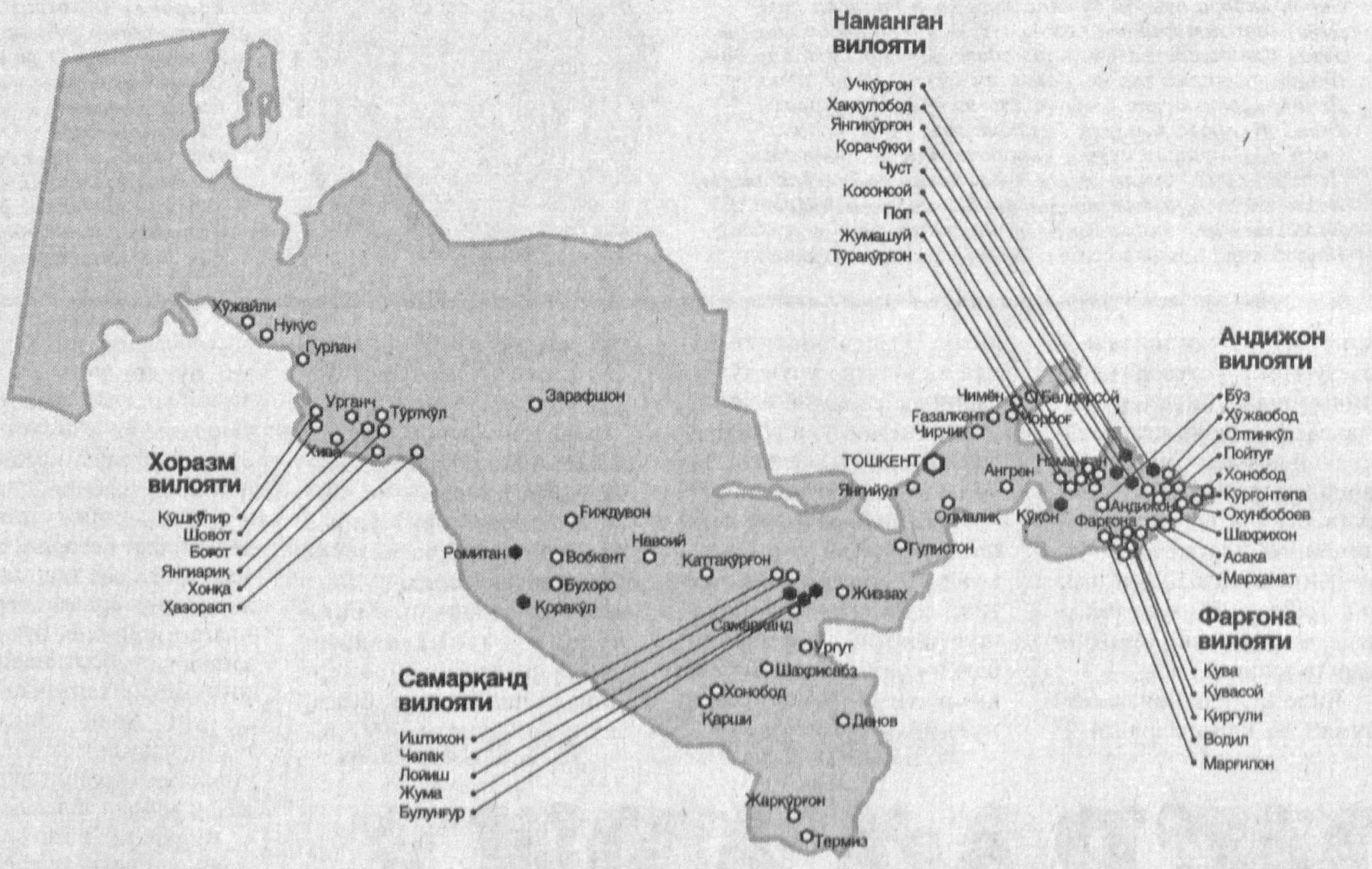

NEW! Чуст, Қоракўл, Жума, Лойиш, Қўқон, Булунғур, Корачўққи, Янгиқўрғон, Учқўрғон, Ромитан

давоми бор...

ТОШКЕНТДАГИ СЕРВИС МАРКАЗИ МАНЗИЛИ: УСМОН ЮСУПОВ КЎЧАСИ, 16-УЙ ("ЛАБЗАК")
130 09 09, 131 09 09, 103 09 09
"УЗДУНРОБИТА" ҚК ТЕЛЕФОНЛАРИДАН – 611
WWW.UZDUNROBITA.UZ

КОМПАНИЯНИНГ ВИЛОЯТЛАРДАГИ БЎЛИМЛАРИ: АНДИЖОН: 90909; БУХОРО: 70909; ЖИЗЗАХ 79909; НУКУС: 10909; ҚАРШИ: 20909; САМАРҚАНД:380909; НАМАНГАН: 12909; ТЕРМИЗ: 49909; НАВОИЙ: 80909; ГУЛИСТОН: 409098; ФАРҒОНА: 10909; УРГАНЧ: 10909; ОЛМАЛИҚ: 60909; БЕКОБОД: 23466; ДЕНОВ: 19909; ЧИРЧИҚ: 69909; ЯНГИЙЎЛ: 40909; ШАҲРИСАБЗ: 2 900;

ХИЗМАТЛАР ЛИЦЕНЗИЯЛАШТИРИЛГАН

Қашқадарё вилоятининг Миришкор тумани марказий шифохонаси қошидаги «Шошилинч тиббий ёрдам» бўлими шифокорлари аҳолига тиббий хизмат кўрсатишни яхши йўлга қўйганлар. Биринчи тоифали жарроҳ Қаҳрамон Имомов бош бўлган ушбу жамоа беморларнинг доимий маслаҳатгўйидир.

СУРАТДА: «Шошилинч тиббий ёрдам» бўлими раҳбари Қаҳрамон Имомов ва катта ҳамшира Салима Равшанова беморга тиббий ёрдам кўрсатмоқдалар.

З. РАҲМАТУЛЛАЕВ олган сурат.

Ўзбекистон Бадиий академияси «Махсус Жамғармаси»нинг жамоаси Ўзбекистон Республикаси халқ устаси, бадиий кулол **Иброҳимжон КОМИЛОВнинг** вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқин қариндошларига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент педиатрия тиббиёт институти жамоаси институт ўқув телевидениеси ва ўқув техника воситалари бўлими техниги **Саидкамол САИДАҲМЕТОВнинг** вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент давлат иқтисодиёт университети ректорати ва бирлашган касаба уюшмаси қўмитаси университетнинг «Фалсафа» кафедраси катта ўқитувчиси Людмила Мансурхўжаевага турмуш ўртоғи **САЙДИРАСУЛ аканинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Халқ сўзи — Народное слово

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), П. Дюгай, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Кучеренко, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, Ш. Ризаев, А. Саидов (бош муҳаррир ўринбосари вазифасини бажарувчи — «Народное слово»), М. Сафаров, И. Ўтбосаров, О. Қаипбергенов, А. Ҳайдаров, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР: Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 133-52-55; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 967. 22656 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Жамшед ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
t - Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — И. Ўтбосаров.
Навбатчи — М. Холматова.
Мусаҳҳиҳ — М. Сулаймонова.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти — 21.00 Топширилди — 21.30 1 2 3 4 5